

Joost Groeneveld

Accountants als getuigen- deskundigen in de rechtbank

Als Peter van der Zanden een noodklok luidt, moet dat serieus worden genomen. De actualiteit van zijn probleem kan blijken uit de reacties bij het desbetreffende interview met Peter op 10 maart 2011 (Accountant.nl). Van der Zanden ervaart terughoudendheid bij de grote kantoren om accountants naar voren te schuiven als getuigen-deskundigen. Onafhankelijkheid en risico vormen daarbij een bottleneck. Dus moet daarvoor een beroep worden gedaan op 'een beperkt aantal accountants van middelgrote kantoren'. Het zal Van der Zanden gaan om voldoende spreiding over de kantoren. Met de verwijzing naar de grote kantoren wordt in principe gewezen naar het reservoir van openbare accountants. Misschien verwachten we inderdaad te veel van de openbare accountants. Het zou niet voor het eerst zijn. Hun deskundigheidsgebied bij uitstek is dat van de jaarrekening (financiële verantwoording) en de controle daarop: assurance bij financiële verantwoording. Ervan uitgaande dat de rechtbank behoefte heeft aan juist die deskundigheid, is het teleurstellend dat de meest gediversifieerde accountantsorganisaties verstek laten gaan, omdat het risico te groot zou zijn. Dat hun onafhankelijkheid een probleem zou zijn, is denkbaar; bijvoorbeeld wanneer in een desbetreffend geding een eigen cliënt partij zou zijn, respectievelijk de door henzelf gecontroleerde jaarrekening ter discussie zou staan. Laten we hopen dat ook bij alle overige dienstverlening onafhankelijkheid dezelfde strikte uitleg krijgt. Verstrengeking van advies en controle hoeft dan geen punt van discussie te zijn. Terzijde van zijn specifieke deskundigheidsgebied doet de openbare accountant er goed aan als hij inziet dat zijn deskundigheid in principe ontoereikend is. Voor mij zou dit voor de openbare accountants een veel betere argumentatie opleveren om terughoudend te zijn, dan de genoemde risico's en onafhankelijkheid: je moet er verstand van hebben. Het lijkt dat de grote kantoren hier meer (zelf)kennis hebben dan het NIVRA in haar Praktijkhandreiking 1111 (Overige opdrachten). Met name de term 'assurance-verwant' biedt ruime mogelijkheden om het werkterrein en daarmee de specifieke deskundigheid van de openbare accountant op te rekken. In een reactie bij het interview van Van der Zanden merkt Ronald Bobbe mijns inziens terecht op dat 'Naast de groep openbare accountants, er een nog grotere groep

accountants in NL (is). Onder de accountants in business zit een enorme berg deskundigheid op velerlei terrein'. En dan gaat het om al die andere deskundigheid 'opgedaan in het bedrijfsleven, in allerlei sectoren en branches, met vele jaren relevante ervaring'. Ik kan voor mijn eigen specialisme spreken: vaststelling van economische waarde en schade in bedrijf en onderneming. Daarvoor bestaat een specifieke beroepsgroep – die van de registervaluators (vaak aangeduid met RV) – met een eigen beroepsregeling en een onafhankelijke tuchtrechtspraak. Voorwaarde voor toelating is een succesvolle afronding van een specifieke opleiding op masterniveau aangevuld met een 'praktijk-examen'. Eigenlijk vanzelfsprekend geldt voor de gehele beroepsgroep een PE-verplichting. Dat alles – in combinatie met een dagelijkse praktijk in waarde- en schadebepaling – geeft de registervaluator op dit deskundigheidsgebied een geweldige voorsprong. Het kan nog mooier. Een aantal registervaluators heeft zich bovendien aan de Leidse Universiteit laten opleiden tot gerechtelijke deskundige. De gestaagden zijn terug te vinden in het register van het LRGD (= Landelijk Register Gerechtelijke Deskundigen). Ook voor die registratie geldt een PE-verplichting en een onafhankelijke tuchtrechtspraak. Het is een register waaruit niet alleen de rechtbank kan plukken. Iedere belanghebbende – ook zijn openbare accountant die hem adviseert – kan dat register raadplegen en er op tal van gebieden de benodigde deskundigheid vinden. De zaken zijn in het algemeen complex. De belangen zijn groot, vaak ook in absolute zin. De verhoudingen tussen partijen staan op scherp. Inderdaad zijn de risico's aanzienlijk. De vereiste deskundigheid en ervaring kan niet worden overschat. Met minder moet niemand genoegen nemen. Met minder deskundigheid moet je er niet aan beginnen. Risico is een afgeleide van onder andere deskundigheid. Minder deskundigheid maakt onevenredig riskant. Voor openbare accountants mag COS 4400 geen ontsnappingsroute zijn. Een gevaar van ondeskundigheid is onwetendheid, namelijk te denken dat je het weet. En je wordt heus niet altijd betrap. Een risico is denk ik wel dat de 'pakkans' hoger is dan weleer. Schoenmaker, blij bij je leest. Voor de rechtbank zijn er specialisten. **An**

Joost Groeneveld RA RV, directeur Wingman Business valuers B.V., Breda.